

การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลกของ
โรงเรียนในสหวิทยาเขตเขาส้ม-บ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาจันทบุรี トラด

MANAGEMENT OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS TOWARDS
EXCELLENCE TO PROMOTE GLOBAL CITIZENSHIP OF
SCHOOLS IN THE SAHA KHAO SAMING-BO RAI
CAMPUS UNDER THE JURISDICTION OF THE
CHANTHABURI SECONDARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE, TRAT

¹บุญยวีร์ ไกรรักษ์, ²สังวาร์ วังแจ่ม, ³ทัศนีย์ บุญมาภิก และ ⁴สุรศักดิ์ สุทธสิริ
¹Punyawee Krairak, ²Sangwan Wangcham, ³Tasnee Boonmaphi
and ⁴Surasak Suttasiri

มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่, ประเทศไทย
North-Chiang Mai University , Thailand

¹g653302081@northcm.ac.th, ² sungw_edq@yahoo.co.th, ³tasnee99@gmail.com
and ⁴surasak@northcm.ac.th

Received : January 28, 2024; **Revised** : March 29, 2024; **Accepted** : April 30, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลก รวมถึงเพื่อศึกษาปัญหา และ แนวทางพัฒนาการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียนในสหวิทยาเขตเขาส้ม-บ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี トラด กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 116 คน และผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม 10 คน สัมภาษณ์ 5 คน

¹ นักศึกษา, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะสังคมศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่

² อาจารย์ ดร.,สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะสังคมศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่

³ อาจารย์ ดร.,สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะสังคมศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่

⁴ อาจารย์ ดร.,สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะสังคมศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่

เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม แบบบันทึกการสนทนากลุ่มและแบบบันทึกการสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลก โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน คือ ด้านการนำองค์กร ด้านการมุ่งเน้นนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร ด้านการจัดการกระบวนการ ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ด้านผลลัพธ์การดำเนินการ และ ด้านการวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ ตามลำดับ 2) ปัญหา คือการมีเทคโนโลยีไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน หรือ การที่ยังไม่มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานเท่าที่ควร นอกจากนี้ยังพบปัญหาการวางแผนงานขาดการมุ่งเป้าหมายที่ชัดเจน เส้นทางไม่ชัดเจน กระบวนการไม่ชัดเจน มีเพียงจุดมุ่งหมายที่จะต้องทำ แต่ไม่มีการระบุอย่างชัดเจนว่า การที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายนั้น มีขั้นตอนและกระบวนการอย่างไร รวมถึงบรรยากาศในการปฏิบัติงานไม่ดี มีการแบ่งฝักแบ่งฝ่ายในสถานศึกษา 3) แนวทางในการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลก คือ ผู้บริหารควรมีการกำหนดจุดมุ่งหมาย เป้าหมาย หรือวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน เพื่อให้บุคลากรและครูในสถานศึกษาสามารถปฏิบัติตามจุดมุ่งหมายไปในทิศทางเดียวกัน มีการวางแผนการบริหารอย่างชัดเจน ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น โดยมีการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่ทันสมัย ส่งเสริมให้บุคลากรและครูภายในสถานศึกษามีการพัฒนาตนเอง ทั้งทางด้านทักษะ และ ประสบการณ์ พัฒนาปรับปรุงการวัดและประเมินผลให้มี

คำสำคัญ : การบริหารสถานศึกษา; ความเป็นพลเมืองโลก; โรงเรียนในสหวิทยาเขตเขาสมิง-บ่อไร่

Abstract

The purposes of this research were; To study the administration of educational institutions towards excellence to promote global citizenship. Including to study problems and guidelines for developing educational institution administration towards excellence in order to promote global citizenship of schools in the Khao Saming-Bo Rai campus. Under the jurisdiction of the Chanthaburi Secondary Educational Service Area Office, Trat. The sample group included 116 teachers and educational personnel, 10 experts in focus groups, and 5 interviews. The instrument was a questionnaire. Focus group recordings and interview recordings. Statistics used include percentages, averages, and standard deviations. and content analysis. The results of the research were as follows: 1) Management of educational institutions towards excellence to promote global citizenship Overall it is at the highest level. and is at the highest level in every aspect, namely organizational leadership Focusing on students and stakeholders Focusing on personnel Process management Strategic planning operational results and measurement, analysis, and knowledge management, respectively. 2) The problem is

that there is not enough technology to carry out the work or the fact that technology has not been applied in the work as it should be. In addition, there was a problem of planning work that lacked clear goals. The path is not clear. The process is not clear. There is only one purpose to be achieved. But it is not clearly stated that In order to achieve that goal What are the steps and processes? Including the poor working atmosphere. There are divisions in educational institutions. 3) The guideline for managing educational institutions towards excellence to promote global citizenship is that administrators should set clear aims, goals, or visions. So that personnel and teachers in educational institutions can follow the goals in the same direction. There is a clear management plan. Promote students' knowledge, abilities and academic achievement. By improving and developing the teaching process to keep up with the times. Encourage personnel and teachers within educational institutions to develop themselves. Both in terms of skills and experience, develop and improve measurement and evaluation to be

Keywords : Educational Institution Administration; Global Citizenship; Schools In Saha Khao Saming-Bo Rai Campus.

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่3) พ.ศ. 2553 และ(ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 มีจุดมุ่งหมายให้การจัดการศึกษาของชาติต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้ง ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การจัดการศึกษาให้ยึดหลักเป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับ ประชาชนให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง การจัดการศึกษาต้องมีความเป็นเอกภาพในเชิงนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติกำหนดให้มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาสู่เป้าหมายสูงสุดที่ต้องการคือคุณภาพและมาตรฐานทางการศึกษาที่เป็นเลิศ ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่งในการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ มีศักยภาพในการประกอบอาชีพให้ประสบผลสำเร็จส่งผลต่อความเจริญมั่นคงของประเทศ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามหน้าที่ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ดูแลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้นักเรียนตามพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด ในการดำเนินงานในสหวิทยาเขตนั้นมีเครือข่ายร่วมพัฒนาได้แก่คณะกรรมการในสหวิทยาเขตเขาสอมิง-บ่อไร่ ในการนิเทศติดตาม ประเมินผลให้คำแนะนำในการดำเนินงาน มีการติดต่อประสานงานและทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างสถานศึกษาในสหวิทยาเขต เช่น การอบรมพัฒนาทักษะครูและบุคลากรทางการ

ศึกษา การอบรมปฏิบัติการ การดำเนินการแข่งขันทักษะทางวิชาการต่างๆ จัดกิจกรรมค่ายพัฒนา ศักยภาพผู้เรียน จัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพข้าราชการครูในสหวิทยาเขตเขาสมิง-บ่อไร่ เพื่อเป็น การพัฒนาผลการดำเนินงานขององค์กร รวมทั้งเป็นแนวทางในการวางแผนและเพิ่มโอกาสในการ เรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ สามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อ พัฒนาการจัดการศึกษาให้เกิดความพึงพอใจแก่ผู้รับบริการทางการศึกษาเป็นสำคัญ แต่จากสภาพ ความเป็นจริงพบว่า ผลการจัดการศึกษายังไม่เป็นที่น่าพอใจ โดยผลการประเมินจากการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลรูปแบบการจัดการคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาของโรงเรียน มาตรฐานสากล (OBEC QA) ซึ่งพิจารณาจาก 7 หมวด คือ 1. การนำองค์กร 2. การวางแผนเชิงกล ยุทธ์ 3. การมุ่งเน้นนักเรียน 4. การวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ 5. การมุ่งเน้นบุคลากร 6. การมุ่งเน้นการดำเนินการ และ 7. ผลลัพธ์

ดังนั้นการบริหารสู่ความเป็นเลิศที่สอดคล้องกับเกณฑ์คุณภาพการศึกษาจึงต้องมีการ พัฒนา เพื่อให้เกิดการดำเนินการที่เป็นเลิศ มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศและยังเป็นเครื่องมือที่สามารถ นำมาใช้จัดการผลการดำเนินงานขององค์กร รวมทั้งเป็นแนวทางในการวางแผนและเพิ่มโอกาสใน การเรียนรู้และเป็นไปตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ สามารถนำมา ประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาให้เกิดความพึงพอใจแก่ผู้รับบริการทางการศึกษาเป็น สำคัญ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารสู่ความเป็นเลิศเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลก โดยนำรูปแบบการจัดการคุณภาพตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมาตรฐานสากล (OBEC QA) เพื่อที่จะนำองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาโรงเรียนในเครือข่ายสหวิทยาเขตเขาสมิง-บ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด เป็นแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาการ บริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศให้มีความเหมาะสมต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารและครูใน โรงเรียนให้มีมาตรฐานคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมือง โลกของโรงเรียนในสหวิทยาเขตเขาสมิง-บ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จันทบุรี ตราด
2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อส่งเสริมความเป็น พลเมืองโลกของโรงเรียนในสหวิทยาเขตเขาสมิง-บ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด
3. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อส่งเสริมความเป็น พลเมืองโลกของโรงเรียนในสหวิทยาเขตเขาสมิง-บ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเครือข่ายสหวิทยาเขตเขาสมิ้ง-บ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด ปีการศึกษา 2566 ประกอบไปด้วย 5 โรงเรียน จำนวน 165 คน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2566)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเครือข่ายสหวิทยาเขตเขาสมิ้ง-บ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด ปีการศึกษา 2566 จำนวน 116 คน ซึ่งผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ (Krejcie & Morgan, 1981)

1.3 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์ เจาะจงจาก ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาในจาก 5 โรงเรียน โรงเรียนละ 2 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษา 1 คน รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 10 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎี และจากนักวิชาการ ซึ่งมีองค์ประกอบ 7 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการนำองค์กร ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียน ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร ด้านกระบวนการดำเนินการ ด้านการวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ และด้านผลลัพธ์การดำเนินการ มาสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานเป็นแบบ ตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ทั้งหมด 7 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการนำองค์กร ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียน ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร ด้านกระบวนการดำเนินการ ด้านการวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ และด้านผลลัพธ์การดำเนินการ ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ ตามแบบของ Likers (1967)

3.2 การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ที่มีการกำหนดคำถามในการสนทนากลุ่มไว้ล่วงหน้า เพื่อรวบรวมปัญหาในการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ

3.3 การสัมภาษณ์ โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (In depth interview) เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน เครือข่ายสหวิทยาเขตเขาสมิ้ง-บ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้วิธีคำนวณโดยแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.2 วิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตาราง ควบคู่กับการบรรยาย

4.3 วิเคราะห์ข้อมูลการสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อให้ได้รับทราบถึงปัญหา และ แนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน เครือข่ายสหวิทยาเขตเขาสมิง-บ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราดนำเสนอเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

1. การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียนในสหวิทยาเขตเขาสมิง-บ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียน ในสหวิทยาเขตเขาสมิง-บ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด โดยรวม

การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียน	ระดับปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
1.ด้านการนำองค์กร	4.60	0.416	มากที่สุด
2.ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์	4.57	0.394	มากที่สุด
3.ด้านการมุ่งเน้นนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	4.59	0.375	มากที่สุด
4.ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร	4.59	0.437	มากที่สุด
5.ด้านการจัดการกระบวนการ	4.58	0.424	มากที่สุด
6.ด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้	4.53	0.430	มากที่สุด
7.ด้านผลลัพธ์การดำเนินการ	4.57	0.453	มากที่สุด
รวม	4.58	0.375	มากที่สุด

การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียนในสหวิทยาเขตเขาสมิง-บ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการนำองค์กร ($\bar{X} = 4.60$) ด้านการมุ่งเน้นนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ($\bar{X} = 4.59$) ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร ($\bar{X} = 4.59$) ด้านการจัดการ

กระบวนการ ($\bar{X} = 4.58$) ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ($\bar{X} = 4.57$) ด้านผลลัพธ์การดำเนินการ ($\bar{X} = 4.57$) และ ด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความ ($\bar{X} = 4.53$) ตามลำดับ

2. สภาพปัญหาการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียน ในสหวิทยาเขตเขาสมิง-บ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด

ปัญหาที่พบคือ การมีเทคโนโลยีไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานหรือการที่ยังไม่มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานเท่าที่ควร นอกจากนี้ยังพบปัญหาการวางแผนงาน ขาดการมุ่งเป้าหมายที่ชัดเจน เส้นทางไม่ชัดเจน กระบวนการไม่ชัดเจน มีเพียงจุดมุ่งหมายที่จะต้องทำ แต่ไม่มีการระบุอย่างชัดเจนว่า การที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายนั้น มีขั้นตอนและกระบวนการอย่างไร รวมถึง บรรยากาศในการปฏิบัติงานไม่ดี มีการแบ่งฝักแบ่งฝ่ายในสถานศึกษา

3. แนวทางพัฒนาการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียน ในสหวิทยาเขตเขาสมิง-บ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด

ด้านการนำองค์กร ผู้บริหารควรรับทราบถึงสภาพบรรยากาศในการปฏิบัติงานในปัจจุบัน รับทราบถึงปัญหา เพื่อที่จะหาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขให้บรรยากาศในการปฏิบัติงานดียิ่งขึ้น ซึ่งจะต้องสามารถเข้าถึงปัญหาได้อย่างแท้จริง โดยการบอกเล่าประสบการณ์และปัญหาจาก บุคลากรและครู รวมถึงการลงไปสัมผัสกับบรรยากาศเหล่านั้นด้วยตนเองในสถานการณ์จริง ผู้บริหารควรมีการปรับความเข้าใจและเสริมสร้างให้ครูและบุคลากรภายในสถานศึกษามี ความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันให้มากยิ่งขึ้น ผ่านการทำงานร่วมกันหรือการทำกิจกรรมร่วมกัน

ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ผู้บริหารควรมีการวางแผนในการบริหารสถานศึกษาอย่าง ชัดเจน ทันต่อยุคสมัย มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาเป็นตัวช่วยในการแก้ไขปัญหาต่างๆที่พบ รวมถึงมี ทิศทางที่ชัดเจน เพื่อให้สามารถวางแผนได้ไปในทิศทางเดียวกัน

ด้านการมุ่งเน้นนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้บริหารต้องทำการวิเคราะห์ผลกระทบ ประเมินต่างๆ มาวิเคราะห์สาเหตุของผลลัพธ์และแนวทางการพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพสูงขึ้น โดย อาจจะสอบถามจากผู้ถูกประเมิน หรือหาแนวทางการพัฒนาจากสถานศึกษาอื่นๆที่มีผลการ ประเมินที่สูงกว่าเป็นต้น รวมถึงการจัดฝึกอบรมพัฒนาทักษะในด้านต่างๆให้แก่ครูและบุคลากร เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้มีประสิทธิภาพสูงมากยิ่งขึ้นด้วย

ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร ผู้บริหารควรส่งเสริมให้บุคลากรและครูมีสุขภาพอนามัยที่ดี โดย มีกิจกรรมต่างๆเพื่อเสริมสร้างให้ครูและบุคลากรมีสุขภาพที่แข็งแรง รวมถึงมีการตรวจสอบ สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน ให้มีความเหมาะสมในการปฏิบัติงาน เช่น การมีแสงสว่างที่ เพียงพอ การมีอากาศที่ถ่ายเท รวมถึงการมีความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ทั้งปลอดภัยจากการ ใช้งานของอุปกรณ์ในสถานศึกษา และความปลอดภัยจากบุคคลภายนอกด้วย

ด้านการจัดการกระบวนการ ผู้บริหารควรให้บุคลากรและครูภายในสถานศึกษาได้มีส่วนร่วม ในการกำหนดแนวทางกระบวนการปฏิบัติงาน โดยมีการนำกระบวนการ P-D-C-A วงจรเต็มมีง เข้ามาใช้ในการบริหารจัดการสู่การปฏิบัติระหว่างการทำงานต้องมีการตรวจสอบการดำเนินการ ผล

การปฏิบัติงานและหลังการทำงานต้องมีการสรุป PLC เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาดำเนินการในครั้งต่อไป มีการแลกเปลี่ยนการทำงาน พูดคุย สนทนาแลกเปลี่ยน สะท้อนปัญหาเพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหาสู่การสร้างนวัตกรรมต่อไป

ด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ ผู้บริหารควรนำกระบวนการ PLC มาใช้ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สู่การพัฒนา มีแนวทางที่มุ่งในการดำเนินการ รวมถึงควรมีการนำแนวคิดวงจรการบริหารงานคุณภาพ PDCA มาใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานพัฒนา/ปรับปรุงกระบวนการทำงาน เพื่อสนับสนุนการวางแผน การปรับปรุงการดำเนินการของสถานศึกษา และการสร้างนวัตกรรมใหม่ ควรมีการปรับปรุงและปรับเปลี่ยนระบบการวัดการดำเนินการให้ทันต่อทิศทางของสถานศึกษาและนโยบายที่เปลี่ยนแปลงไป

ด้านผลลัพธ์การดำเนินการ ผู้บริหารควรมีการติดตามพัฒนาการของสังคม ว่ามีความก้าวหน้าเพียงใด ความรู้ใดที่เหมาะสมหรือแนวทางในการเรียนการสอนใดที่เหมาะสมกับนักเรียน เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับสังคมไทยในปัจจุบัน ซึ่งจะต้องเริ่มจากการตั้งวัตถุประสงค์ที่เหมาะสมเพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนหลักสูตรการเรียนการสอนให้เหมาะสมด้วยเช่นกัน

อภิปรายผล

1. การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียนในสหวิทยาเขตเขาสมิง-บ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษาได้มีการนำหลักการบริหารสถานศึกษา มาเป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษา บริหารโดยอาศัยหลักการและทฤษฎีการบริหารเป็นหลักพื้นฐานในการคิดและพิจารณาตัดสินใจจะทำให้สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ กลุณยา ศรีบุญเพ็ง (2565: 7) กล่าวว่า ความเป็นเลิศ หมายถึง สิ่งที่ดีที่สุด สมบูรณ์ที่สุด เป็นการกระทำที่ประกอบด้วย คุณภาพสูงสุมากกว่าระดับดี เป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป เหนือชั้นกว่าคู่แข่ง

ปัญหาที่พบในการการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียน ในสหวิทยาเขตเขาสมิง-บ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด มากที่สุดคือ การมีเทคโนโลยีไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน หรือ การที่ยังไม่มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับ จิตติมา อัครธิตพิงค์ (2561) ได้ทำการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการโครงการโรงเรียนคุณธรรม ของโรงเรียนบ้านหนองเงือก อำเภอปาซาง จังหวัดลำพูน ผลการศึกษาพบว่า สภาพการบริหารจัดการโครงการโรงเรียนคุณธรรมของโรงเรียนบ้านหนองเงือกใน ภาพรวม พบว่า สถานศึกษามีการส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ของผู้บริหาร ครู และนักเรียน ทั้งโรงเรียนโดยที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมดำเนินการ มีการประชุมวางแผนงานและให้ความสำคัญกับครูและ นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม

ควรทำอย่างต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมพัฒนานักเรียนมีพฤติกรรมเชิงบวกเพิ่มขึ้น มีกิจกรรมให้นักเรียนเข้าร่วม

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลกของโรงเรียน ในสหวิทยาเขตเขาสมิง-บ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ด้านการนำองค์กร ผู้บริหารควรรับทราบถึงสภาพบรรยากาศในการปฏิบัติงานในปัจจุบัน รับทราบถึงปัญหา เพื่อที่จะหาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขให้บรรยากาศในการปฏิบัติงานดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ สันวิช แก้วมี (2561) ได้ทำการศึกษาการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนใน ทศวรรษหน้า ผลการศึกษาพบว่า การมีวิสัยทัศน์ การประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ใช้หลัก ธรรมาภิบาลในการบริหารงาน มีความมุ่งมั่นและมีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ อีกทั้งยังเป็น ผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เปิดโอกาสให้บุคลากรในการร่วมแสดงความคิดเห็น

ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ผู้บริหารควรที่จะมีการวางแผนในการบริหารสถานศึกษา อย่างชัดเจน ทันต่อยุคสมัย มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาเป็นตัวช่วยในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่พบ รวมถึงมีทิศทางที่ชัดเจน เพื่อให้สามารถวางแผนได้ไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพิศ โสภา (2560: 84-85) ได้ทำการศึกษาการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน ขนาดกลางสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 25 จังหวัดขอนแก่น: กรณีศึกษา โรงเรียนแนวใหญ่วิทยาคม ผลการศึกษาพบว่า การวางแผนเชิงกลยุทธ์ โรงเรียนควรมีการแสวงหา สร้าง พัฒนา และใช้ องค์ความรู้และนวัตกรรม

ด้านการมุ่งเน้นนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้บริหารต้องทำการวิเคราะห์ผลการ ประเมินต่างๆ มาวิเคราะห์สาเหตุของผลลัพธ์และแนวทางการพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพสูงขึ้น โดยอาจจะสอบถามจากผู้ถูกประเมิน หรือหาแนวทางการพัฒนาจากสถานศึกษาอื่น ๆ ที่มีผลการ ประเมินที่สูงกว่าเป็นต้น รวมถึงการจัดฝึกอบรมพัฒนาทักษะในด้านต่างๆ ให้แก่ครูและบุคลากร เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้มีประสิทธิภาพสูงมากยิ่งขึ้นด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพิศ โสภา (2560: 84-85) ได้ทำการศึกษาการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขนาดกลางสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 25 จังหวัดขอนแก่น: กรณีศึกษา โรงเรียนแนวใหญ่ วิทยาคม ผลการศึกษาพบว่า การมุ่งเน้นนักเรียน โรงเรียนควรมีแนวคิดที่มุ่งการพัฒนาให้มีความ ยั่งยืนอย่างจริงจัง และสร้างความผูกพันในระยะยาว กับผู้เรียน

ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร ผู้บริหารควรส่งเสริมให้บุคลากรและครูมีสุขภาพอนามัยที่ดี โดยมีกิจกรรมต่างๆ เพื่อเสริมสร้างให้ครูและบุคลากรมีสุขภาพที่แข็งแรง รวมถึงมีการตรวจสอบ สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน ให้มีความเหมาะสมในการปฏิบัติงาน เช่น การมีแสงสว่างที่ เพียงพอ การมีอากาศที่ถ่ายเท รวมถึงการมีความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ทั้งปลอดภัยจากการ ใช้งานของอุปกรณ์ในสถานศึกษา และความปลอดภัยจากบุคคลภายนอกด้วย สอดคล้องกับ งานวิจัยของ สันวิช แก้วมี (2561: ก) ได้ทำการศึกษาการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชน สอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในทศวรรษหน้า ผล

การศึกษาพบว่า การมุ่งเน้นบุคลากร โรงเรียนควรกำหนดทิศทาง วิสัยทัศน์ของ โรงเรียนที่มุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียน มีการสื่อสารทิศทางวิสัยทัศน์สู่การปฏิบัติ

ด้านการจัดการกระบวนการ ผู้บริหารควรให้บุคลากรและครูภายในสถานศึกษาได้มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางกระบวนการปฏิบัติงาน โดยมีการนำกระบวนการ P-D-C-A วงจรเดมมิ่งเข้ามาใช้ในการบริหารจัดการสู่การปฏิบัติระหว่างการทำงานต้องมีการตรวจสอบการดำเนินการ ผลการปฏิบัติงานและหลังการทำงานต้องมีการสรุป PLC เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาดำเนินการในครั้งต่อไป มี สอดคล้องกับงานวิจัยของ มนัสนันท์ เกิดเยี่ยม (2565: 37) ได้ทำการศึกษาการพัฒนา รูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของกลุ่มโรงเรียนไทยรัฐวิทยา ผลการศึกษาพบว่า ด้านการจัดการกระบวนการ การมีส่วนร่วมในกระบวนการทำงานของทุกฝ่าย โดยดำเนินการงานอย่างมีระบบ สร้างนวัตกรรมใหม่ในระบบงาน เพื่อให้เท่าทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

ด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ ผู้บริหารควรนำกระบวนการ PLC มาใช้ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สู่การพัฒนา มีแนวทางที่มุ่งในการดำเนินการ รวมถึงควรมีการนำแนวคิดวงจรการบริหารงานคุณภาพ PDCA มาใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานพัฒนา/ปรับปรุงกระบวนการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันฤดี ปุยะติ (2562) ได้ทำการศึกษาการพัฒนา รูปแบบการบริหารจัดการด้านการงานอาชีพสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้ากรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการบริหารจัดการด้านการงานอาชีพสู่ความเป็นเลิศที่พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบ 5 ด้านโดยองค์ประกอบแต่ละด้านมีกระบวนการบริหารจัดการตามหลักวงจรคุณภาพ 4 ขั้นตอนประกอบด้วย 1) การวางแผน (Plan) 2) การลงมือปฏิบัติ (Do) 3) การตรวจสอบประเมินผล (Check) และ 4) การปรับปรุงแก้ไขและป้องกันปัญหา (Action)

ด้านผลลัพธ์การดำเนินการ ผู้บริหารควรมีการติดตามพัฒนาการของสังคม ว่ามีความก้าวหน้าเพียงใด ความรู้ใดที่เหมาะสมหรือแนวทางในการเรียนการสอนใดที่เหมาะสมกับนักเรียน เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับสังคมไทยในปัจจุบัน ซึ่งจะต้องเริ่มจากการตั้งวัตถุประสงค์ที่เหมาะสมเพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนหลักสูตรการเรียนการสอนให้เหมาะสมด้วยเช่นกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนิดา ปากหวาน (2565) ได้ทำการศึกษา การพัฒนาแนวทางการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย ผลการศึกษาพบว่า ด้านผลลัพธ์การดำเนินการ เป็นการตรวจสอบการดำเนินการข้างต้นว่าผลลัพธ์ที่ได้สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการแต่ละด้านมากน้อยเพียงใด มีการประเมินผลและบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่อย่างไร

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

การพัฒนาการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลกนั้น ผู้บริหารควรรับทราบถึงสภาพบรรยากาศในการปฏิบัติงานในปัจจุบัน รับทราบถึงปัญหา วางแผน

ในการบริหารสถานศึกษาอย่างชัดเจน ทันต่อยุคสมัย มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาเป็นตัวช่วยในการแก้ไขปัญหาต่างๆที่พบ รวมถึงมีทิศทางที่ชัดเจน เพื่อให้สามารถวางแผนได้ไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีกิจกรรมต่างๆเพื่อเสริมสร้างให้ครูและบุคลากรมีสุขภาพที่แข็งแรง รวมถึงมีการตรวจสอบสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน ให้มีความเหมาะสมในการปฏิบัติงาน นำกระบวนการ PLC มาใช้ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สู่การพัฒนา มีแนวทางที่มุ่งในการดำเนินการ รวมถึงมีการนำแนวคิดวงจรการบริหารงานคุณภาพ PDCA มาใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานพัฒนา/ปรับปรุง กระบวนการทำงาน และติดตามพัฒนาการของสังคม ว่ามีความก้าวหน้าเพียงใด ความรู้ใดที่เหมาะสมหรือแนวทางในการเรียนการสอนใดที่เหมาะสมกับนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กฤษณา ศรีบุญเพ็ง. (2565). การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา พัฒนาการ เครือข่ายกรุงเทพมหานคร. *Journal of Roi Kaensarn Academi*. 7(9). 1-14.
- จิตติมา อัครดิพิงศ์. (2561). แนวทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในยุคไทยแลนด์ 4.0. *วารสารวิทยาการจัดการปริทัศน์*. 20(1). 1478.
- ชนิดา ปากหวาน. (2565). การพัฒนาแนวทางการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวงดาหาร. *บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*
- มนัสนันท์ เกิดเอี่ยม. (2565). การพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของกลุ่มโรงเรียนไทยรัฐวิทยา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *e-Journal of Education Studies, Burapha University*. 4(2). 37-54.
- วันฤดี ปุยะติ. (2562). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการด้านงานอาชีพสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน ในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. *บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา*.
- สันวิช แก้วมี. (2561). การบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในทศวรรษหน้า. *บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี*.
- สุพิศ โสภา. (2560). การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขนาดกลางสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 25 จังหวัดขอนแก่น: กรณีศึกษา โรงเรียนวงแหวนวิทยาคม. *วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย*. 7(2). 84-94.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2566). *จำนวนครูในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. ค้นเมื่อ 27 พฤศจิกายน 2566 จาก <https://www.obec.go.th/>

Krejcie, R.V., & Morgan, D.W. (1981). *Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607 – 610.

Likert, R. (1967). *New Patterns of Management*. McGraw-Hill, New York.

